

Kristen Michal
Peaminister

16.06.2026

Arupärimine sündimuse, laste heaolu ja pere kindlustunde toetamise kohta

Austatud peaminister

Valitsus kiitis 11. juunil 2026 heaks pere kindlustunde tegevuskava, mille eesmärk on vähendada takistusi, mis ei lase inimestel oma soovitud pereplaan ellu viia. Tegevuskava käsitleb majanduslikku kindlustunnet, töö- ja pereelu ühildamist, viljatusravi, eluaset, vanemlustuge ja vaimset tervist.

Sündimuse langust ei lahenda surve inimestele lapsi saada. Riigi ülesanne on luua selline keskkond, kus lapse kasvatamine ei tähenda vaesusriski, tööelust kõrvale jäämist, ebakindlat kodu ega vajaliku toe puudumist. Valitsuse tegevuskava tunnistab õigesti, et pere otsuseid mõjutavad majanduslik kindlustunne, teenuste kättesaadavus ja töö- ning pereelu ühildamine. Samas ei anna see vastust kõige olulisematele küsimustele – millised meetmed viiakse tegelikult ellu, millal seda tehakse ja milliste eelarveliste otsustega neid toetatakse.

Sotsiaaldemokraatide plaan „Iga laps loeb“ seab keskmesse lapse heaolu ja võrdsete võimaluste tagamise sõltumata pere sissetulekust, elukohast või peremudelist. Plaan näeb muuhulgas ette esimese ja teise lapse toetuse ning üksikvanema lapse toetuse tõstmise 100 euroni, elatisabi süsteemi tugevdamise, huvihariduse parema kättesaadavuse, vaimse tervise abi laiendamise, koolitoidu toetuse suurendamise ja lasteaia kohatasu vähendamise.

Lähtudes eeltoodust palume Teid vastata Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 139 alusel järgmistele küsimustele:

1. Millised konkreetsed poliitilised otsused on valitsus valmis tegema käesoleva Riigikogu koosseisu ajal, millal need langetatakse ning millised tegevuskavas kirjeldatud meetmed jäävad otsustamata või lükkuvad määramatusse tulevikku?
2. Miks ei sisalda tegevuskava ühtegi konkreetset otsust lastega pere igapäevase majandusliku toimetuleku parandamiseks, näiteks esimese ja teise lapse toetuse suurendamise kaudu?
3. Milliseid täiendavaid samme plaanib valitsus astuda elatisvõlgnikelt elatise tõhusamaks sissenõudmiseks ning kuidas tagatakse, et lapsed ei jääks vanematevaheliste vaidluste tõttu ilma neile vajalikust ülalpidamisest?
4. Kas valitsus kavatses tõsta koolitoidu toetust, arvestades, et praegune riiklik toetus ei kata enam tegelikke kulusid ning omavalitsuste erinevast võimekusest tulenevalt langeb järjest suurem koormus lapsevanematele?

Arupärimine

5. Kuidas kavatseb valitsus vähendada omavalitsustevahelisi erinevusi lasteaia kohatasudes, et laste ligipääs kvaliteetsele alusharidusele ei sõltuks nende elukohast ega pere majanduslikust olukorrast?
6. Milliseid konkreetseid samme astub valitsus selleks, et tagada igale lapsele ja noorele õigeaegne ning vajaduspõhine vaimse tervise abi, sealhulgas koolipsühholoogide, koolisotsiaalpedagoogide ja esmatasandi vaimse tervise teenuste piisav kättesaadavus üle Eesti?
7. Milliseid samme kavatseb valitsus astuda, et tagada kõigile lastele sõltumata pere sissetulekust või elukohast ligipääs huviharidusele ja huvitegevusele, arvestades nende olulist rolli laste arengus, ennetustöös ja võrdsete võimaluste loomisel?
8. Tegevuskava kohaselt esitatakse Vabariigi Valitsusele kord aastas ülevaade selle edenemisest ning vajaduse korral töötatakse välja seireks vajalikud näitajad. Kes kannab poliitilist vastutust juhul, kui tegevuskavas seatud eesmärged ei saavutata või kavandatud meetmeid ei viida ellu ning milliseid otsuseid on valitsus valmis sellisel juhul tegema?
9. Kuidas tagab valitsus, et tegevuskava seire ei piirdu üksnes aruandlusega, vaid viib vajaduse korral ka sisuliste poliitiliste otsuste, täiendava rahastuse või meetmete muutmiseni?

Lugupidamisega

Andre Hammarag	Hammarag
TAT NASTU	_____
Helmer Riit	Helmer Riit
Rune Sihlert	Rune Sihlert
Jaak Aab	Aab
Tanel Kikk	_____
Madis Kallas	Kallas